

CAN ŞEN

Âsaf Hâlet Çelebi'nin sanılan
"Neşemiz" şiiri aslında kimindir?

Sağlığında *He, Lamelif, Om Mani Padme Hum* adlı hacimleri küçük üç şiir kitabı yayımlayan Âsaf Hâlet Çelebi'nin (1907-1958) ilk şiirlerinden sadece çok azı bugün okuyucuya ulaşabilmiştir. Âsaf Hâlet hakkındaki ilk kitabı yazan Mustafa Miyasoğlu, eserine Çelebi'nin ilk şiirleri olarak "Şermi", "Hayret", "Neşemiz" ve "Kuytu Bağ" şiirleri ile İbnülemin Mahmut Kemal İnal'ın *Son Asır Türk Şairleri* eserinde yer alan üç gazelini alır. Gazeller hariç ismini verdiğimiz bu dört şiir hakkında şunları söylemektedir Miyasoğlu: "Kitabın son tarafında, ailesinin sakladığı notlardan derleyerek, Âsaf Hâlet Çelebi'nin ilk şiirleri olduğunu sandığımız metinlere de yer verdik. Böylece Âsaf Hâlet'in şiirini hazırlayan bütün ipuçları ortaya konmuş oldu."¹

Çelebi'nin bütün şiirlerini derleyen Selahattin Özpallabıyıklar, Çelebi'nin ilk şiirlerini Mustafa Miyasoğlu'nun eserinden aldığını belirtir.² Dolayısıyla Miyasoğlu'nun eserindeki bu şiirler, Özpallabıyıklar'ın derlemesinde de yer alır.

"Âsaf Hâlet Çelebi'nin Şiirlerindeki Şahıs İsimlerinin İşlevleri Üzerine Bir İnceleme" adlı yüksek lisans tezini üzerinde çalışırken (tezini hâlen devam ettirmektedir) incelediğim kaynaklardan birisi de İsmail Kara, E. Nedret İşli ve Yusuf Çağlar'ın yayına hazırladığı *Âsaf Hâlet Çelebi'nin Defteri Meşâhir*³ oldu. Eski insanlar, "defter-i meşâhir" olarak adlandırılan defterler tutarlar- mış ve bu defterlere tanıştıkları âlim ve sanatkârlardan birer hatıra olarak bir şeyler yazmalarını isterlermiş. Çelebi'nin "Defter-i Meşâhir"i de hem devrin pek çok üstat şahsının hem de Çelebi'nin yakın çevresindeki bazı tanıdıklarının imzalarını taşıyor. Bu yüzden Çelebi'nin "Defter-i Meşâhir"i onun kimlerle hemhal olduğunu göstermesi bakımından gayet mühim bir eser.

Çelebi'nin "Defter-i Meşâhir"ini incelerken 73. sayfadaki Oğuz Kâzım Atok'un deftere yazdıkları dikkatimi çekti. Şöyle yazmış Atok:

*Mümtaz şair Âsaf Hâlet beyefendiye:
İnce zevkinizin perestîşkârıyım! Büyük
dostluğunuzun bana verdiği cesaretle size
bu perişan satırları ve sevmek, takdir et-*

1 Miyasoğlu, Mustafa, *Âsaf Hâlet Çelebi*, Akçağ Yayınları, Ankara 1993, s. 72.

2 Çelebi, Âsaf Hâlet, *Bütün Şiirleri*, Hazırlayan: Selahattin Özpallabıyıklar, YKY, İstanbul 2004, s. 91.

3 Zaman Kitap, İstanbul 2006.

mek lütfundâ bulunduğunuz 'Neşemiz' adlı şiiri-
mi takdim ediyorum. 10.1.929

Bu ithafın altında da Çelebi'nin sanılan "Ne-
şemiz" şiiri yer alıyor:

Cânan dedikleri her gün seherde
Meclise neşeler katar da gider!
Uğrağı yaptığı kızılca yerde,
Bir iki piyale atar da gider!

Biz ki kâim talırız her bahtiyârdan;
Vuslata erdikçe ezeli yârdan
Âşıklar yolunda olan diyârdan
İlâhî güneşler batır da gider!

Bir başka nefes var iç âhimızda;
Güzeller güzeli belki o kız da
Çöllere kurulu dergâhımızda
Bir gecelik olsun yatar da gider!

Mustafa Miyasoğlu'nun eserinde (s. 206) ve
Selahattin Özpallabıyıklar'ın hazırladığı baskı-
sında (s. 94) bu şiir tek bir kelime farkıyla yer
almaktadır: İkinci kıtanın ikinci mısraının ilk
kelimesi "Defter-i Meşâhir"de "vuslata" iken,
diğer eserlerde "vaslına" şeklindedir.

Bu durumda şu yorumu yapabiliriz: Çe-
lebi'nin "Defter-i Meşâhir"inde yer alan bu
şiir, Çelebi'nin müsveddelerine imzasız ola-
rak karışmış ve bu müsveddeleri Çelebi'nin
ailesinden alan Miyasoğlu doğal olarak şiiri
Çelebi'ye ait sanarak eserine almıştır.

Peki kimdir, bu unutulmuş şairimiz Oğuz
Kâzım Atok? 24 Mart 1912'de Erzincan'da
doğmuş, Kuleli Askeri Lisesi ve Harp Aka-
demisi'nde okuduktan sonra subaylık göre-
vinde bulunmuş, ilk şiirleri 1927'de Millî
Mecmua'da yayımlanmıştır. 1980'de vefat
eden Atok'un eserleri şunlardır: Atatürk
Sendeniz (şiir), Düşlü Düzen (şiir), 24'ün-

— 10,1,929 —

منادى شہ آصف چاک بل اندمى !
ایجو ذوقلک برستگارم ! بویوک دوستقلک
بیا دردیلم ساند سنه بویوشاه سلطان
دوسره . تقیر اینک الحفنه بولونمقلر "نیشامز"
آدی شیری تقیم

نشامز

جانانه دیکلرک کولونه سکوره
مجد نشامز قاتارده کیسه - !
اوغرائی بایرین قییز یلچیرده
برایلی بیله کتارده کیسه - !

کزه نام الیز حرمیشایدنه !
دصلنه ایزدی ازی بارده
عاقظ بولنه اولانه دبارده
الهی کونشد با طارده کیسه - !

برستق نفس وار ایچ آخیزده با
کوزله لاکوزله لی بکله او قیزده
چولله قورولی دره حوزده
برکیجه بیک اوسوه باتارده کیسه - !
اوغوز کلام

"Defter-i Meşâhir"deki Oğuz Kâzım Atok'un "Neşemiz" şiiri.

İçî (şiir), *Duymayı Düşünmeyi Dile Getirme*
(deneme).⁴

Atok'un şiirlerini merak eden okurlar, in-
ternet üzerinden Türk Dil Kurumu'nun "Süre-
li Yayınlar Veri Tabanı" nı kullanarak Atok'un
Türk Dili dergisinde yayımlanan şiirlerine ula-
şabilirler: <http://www.tdkdergi.gov.tr/>

Ucu bucağı belirsiz bir okyanus olan ede-
biyat araştırmalarına bu yazımla bir katkıda
bulunabildimse kendimi bahtiyar sayarım. İki
dost şair Âsaf Hâlet Çelebi ve Oğuz Kâzım
Atok'u rahmetle anıyorum.

4 Belçet Necatigil, *Edebiyatımızda İsimler Sözlüğü*, Varlık
Yayınevi, İstanbul 1978, s. 52-53; Çelebi'nin "Defter-i
Meşâhir"i, s. 73.